

**Realisatie bouwvolume in de Kattestraat
16/16A
Aalst**

**Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek – 2019|111**

Eke
2021

Colofon

Titel: Realisatie bouwvolume in de Kattestraat
Aalst
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van maatregelen - 2019I111

Status: Definitief

Datum: 29 juli 2021

Auteur: J.W. De Mulder

Projectbegeleiding: N. Vanholme

Kaartvervaardiging: J.W. De Mulder

Terreinwerk: nvt.

Materiaalstudie: nvt.

Projectcode: 2019I111

Raaproject: AAKA01

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Begoniastraat 13
9810 Eke

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BV
Begoniastraat 13
9810 Eke
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België BV, 2021

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Door middel van de bureaustudie van kan met zekerheid worden vastgesteld dat een waardevol bodemarchief aanwezig is. Op basis van deze studie is het mogelijk een gemotiveerd advies uit te schrijven.

1.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site

Op basis van het bureauonderzoek kan met grote waarschijnlijkheid volgende verwachting worden opgesteld:

- Residueel vondstmateriaal vanaf het finaal-paleolithicum tot in de 13de eeuw.
- Greppels, kuilen uit de pre-middeleeuwse fase (IJzertijd-Romeins) (in beperkte aantallen)
- Sporen van de pre-middeleeuwse en middeleeuwse perceel indeling en landgebruik
- Cultuurlaag in gebruik tot in de 13de eeuw
- Leemextractiekuilen voor vakwerkbouw vanaf de 13de eeuw
- Lemen loopniveaus vanaf de 14de eeuw
- Brandlagen uit de 14de eeuw
- Sporen van ambachtelijke activiteit vanaf de 14de eeuw
- Sporen van verschillende bewoningsfasen vanaf de 14de eeuw tot de huidige situatie. Het kan gaan om muurwerk, vloeren, kelders, water- beerputten.
- de mogelijkheid op grote hoeveelheden vondstmateriaal (bv. bij het aantreffen van resten van een pottenbakkerssite ed.)

1.3 Impactbepaling

Op twee percelen in de Kattestraat zal een bouwvolume worden gerealiseerd met twee winkelruimtes op het gelijkvloers en appartementen op de overige verdiepingen.

De funderingen van de huidige gebouwen zullen niet worden behouden en worden uitgebroken.

De kelderruimtes tegen de straatkant in het noorden zullen wel worden behouden. In deze zone worden geen bodemverstoringen voorzien.

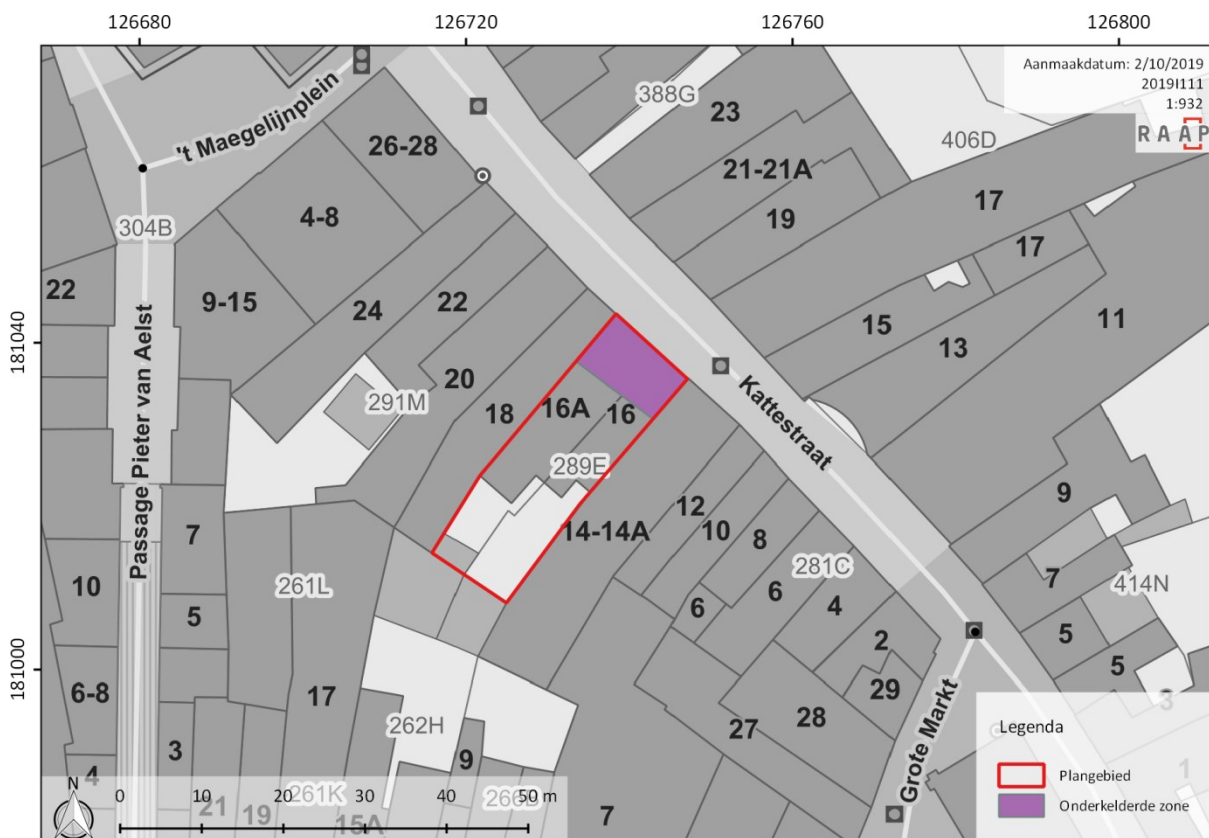
De fundering van de nieuwbouw zal gebeuren door middel van paalfunderingen in een dicht grid.

Voor de aanleg van drie water-of infiltratieputten die in het zuiden van het plangebied zullen worden aangelegd wordt een bodemverstoring van ca. 1,75m-mv voorzien.

Voor de aanleg van riolerings- en nutsleidingen elders binnen het plangebied worden bijkomende bodemverstoringen in rekening gebracht.

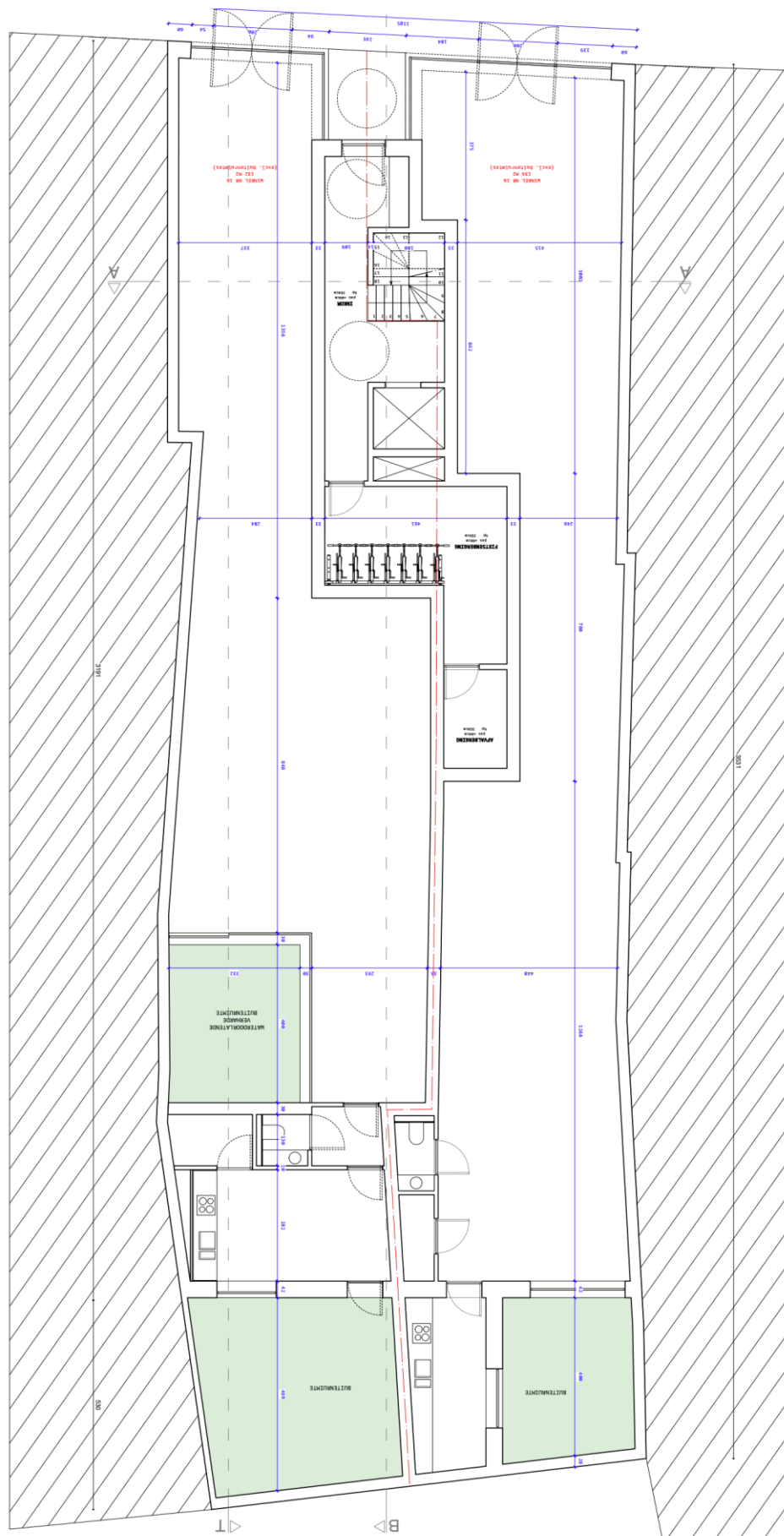
Bij een palenfundering kan de vraag worden gesteld of hier wel sprake is van totaalverstoring, gezien de delen tussen de palen worden behouden. Uit het verleden en recentere projecten is echter gebleken dat ook paalfunderingen het bodemarchief in die mate verstoren dat zowel individuele structuren alsook de samenhang van sporen verloren gaat. Ook door druk en ondergronds grondverzet zal het archeologisch bodemarchief steeds bijkomende schade ondervinden. Bijkomend moet ook gedacht worden aan de toekomst, wanneer de palen ooit zullen worden verwijderd. Het wegschieten van dergelijke funderingen zal opnieuw impact hebben op de archeologie.¹

Om deze redenen wordt voor het hele plangebied uitgegaan van een totaalverstoring van het terrein, met uitzondering van de onderkelderde zone aan de straatkant in het noorden van het plangebied.

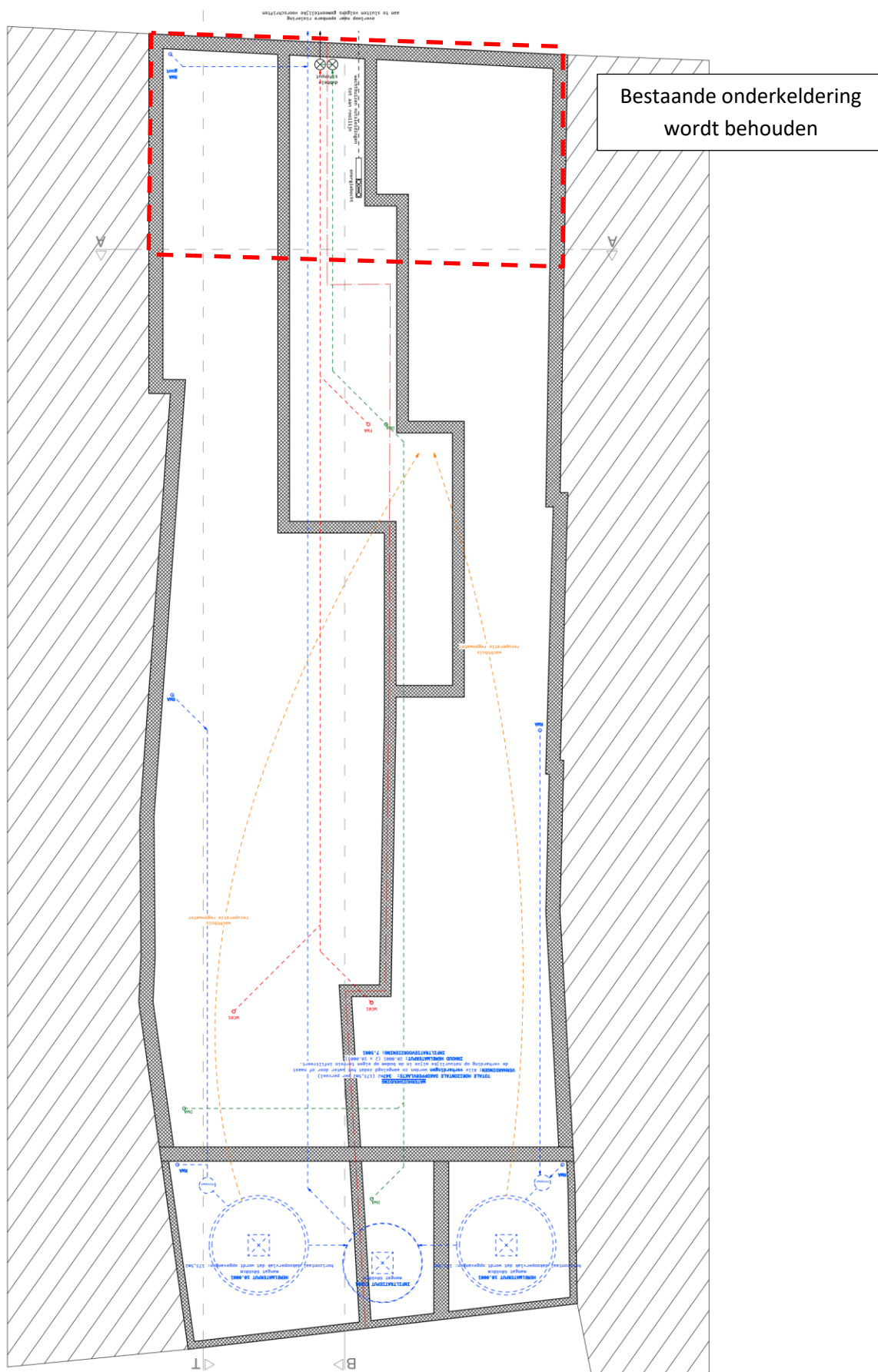

Figuur 1. Huidige onderkelderde zone binnen het plangebied

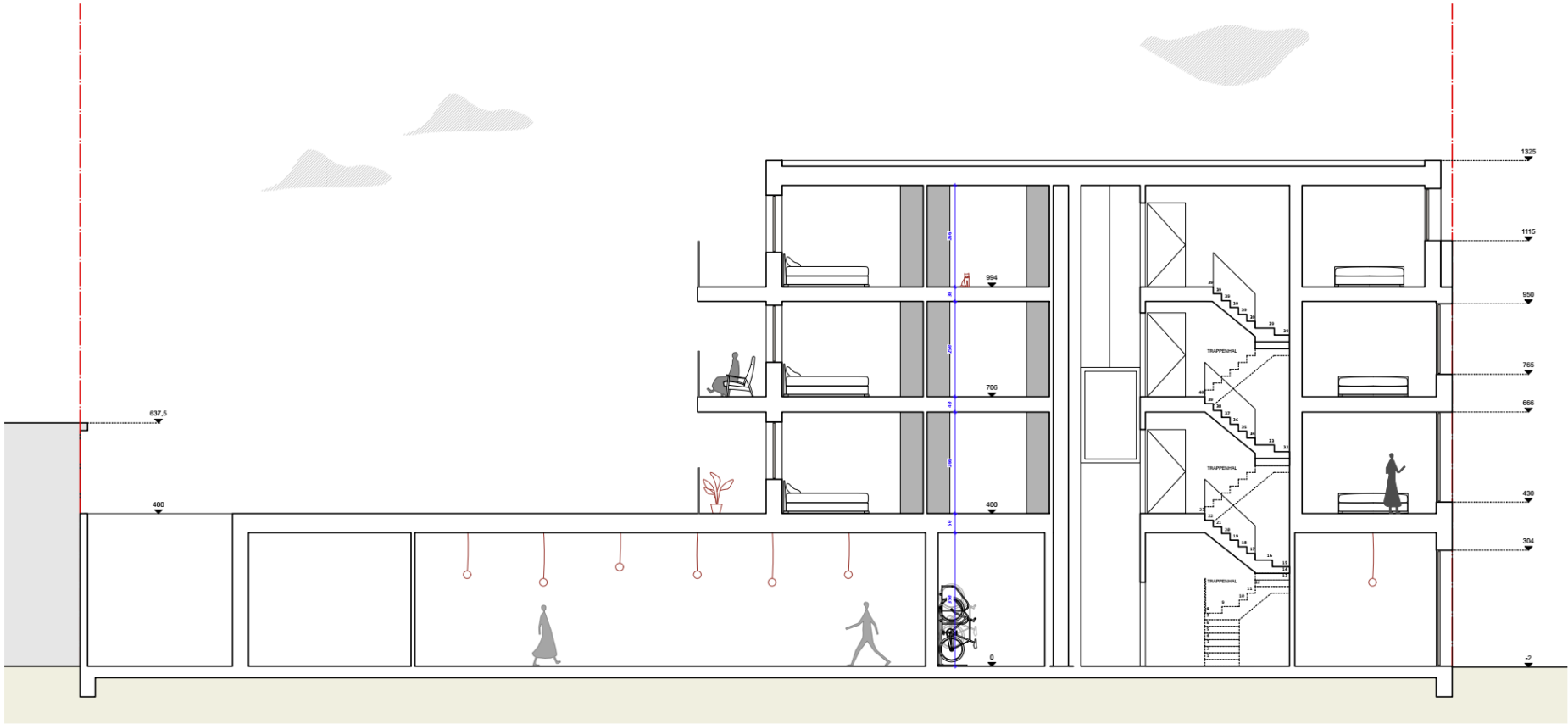
¹ WILLIAMS ET AL., 2015

Figuur 2. Voorontwerp appartementsgebouw met winkelruimte, gelijkvloers (bron: opdrachtgever).

Figuur 3. Voorontwerp appartementsgebouw met winkelruimte, funderingen (bron: opdrachtgever).

Figuur 4. Ontwerp appartementsgebouw met winkelruimte (coupe) (bron: opdrachtgever).

1.4 Waardering van de archeologische site

Het potentiële aanwezige bodemarchief is wetenschappelijk van belang. Het leert ons iets bij over de evolutie van het premiddeleeuwse en middeleeuwse landgebruik binnen het plangebied en de omslag van landelijke zone naar een woonzone binnen een laatmiddeleeuwse context. Daarnaast verschaft het onderzoek op beide percelen informatie over eventuele ambachtelijke activiteiten en dus ook de rol van beide percelen binnen de middeleeuwse en post-middeleeuwse ambachtelijke zone. Ook levert een opgraving inzicht in de bewoningsgeschiedenis op beide percelen.

Op een ruimere schaal brengt het onderzoek ook informatie aan die kan worden gebruikt voor een beter begrip van de ontwikkeling van Aalst als stad en de rol die dit specifiek bouwblok daarin heeft vertolkt.

1.5 Bepaling van de maatregelen

De keuze van de (combinaties van) methoden is steeds gebaseerd op volgende vier criteria:

1. *mogelijkheid*: is het mogelijk om de methode toe te passen binnen het plangebied?
2. *nut*: kan een bruikbaar resultaat verwacht worden met de toepassing van de methode?
3. *schadelijkheid*: kan toepassing van de methode het te verwachten bodemarchief overdreven beschadigen?
4. *noodzaak*: rechtvaardigt de kost van de methode het te verwachten resultaat?

Rekening houdend met de geplande werken is het niet mogelijk om de site *in situ* te behouden.

Vervolgonderzoek is dus **noodzakelijk**.

Door middel van het geleverde vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bleek de trefkans op archeologie dusdanig hoog dat, de maatschappelijke factoren in acht genomen, het gerechtvaardigd bleek om het vooronderzoek met ingreep in de bodem over te slaan. In de plaats daarvan zal onmiddellijk worden overgegaan tot een **opgraving** van het plangebied.

De motivatie achter deze weloverwogen keuze is de volgende:

- De site, gesitueerd in de Kattestraat in Aalst, bevindt zich in de archeologische zone van de *Historische stadskern van Aalst* (ID140017).
- Het **nut** van een archeologische opgraving kan geïllustreerd worden aan de hand van eerdere archeologisch onderzoeken in de onmiddellijke nabijheid van het plangebied, die telkens significante resultaten opleverden. Hierbij kan onder andere verwezen worden naar de sites Kattestraat-Heilige Geestkapel, Kattestraat 40-52, Kattestraat 17, Peperstraat en Hopmarkt.² (Voor een gedetailleerde archeologische verwachting wordt verwezen naar het Verslag van Resultaten).
- Het is onze overtuiging dat het reeds uitgevoerde archeologisch onderzoek een beter beeld schetst van de archeologische verwachting binnen het plangebied, dan een vooronderzoek met ingreep in de bodem waarbij slechts een zeer beperkt oppervlak kan onderzocht worden en waarbij reeds een deel van het bodemarchief **beschadigd** zal worden.

---

² PIETERS ET AL., 1993; DE MAEYER, 2006; LAISNEZ ET AL., 2013; BRACKE ET AL., 2014; DE GROOTE ET AL., 2018

- De nieuwbouw strekt zich uit over het hele oppervlak van het plangebied. Op basis van de geplande werken kan worden uitgegaan van een **totaalverstoring** van het terrein tot diep in het archeologisch bodemarchief.
- Gezien de maatschappelijke context, waarbij het gaat om particulieren, wordt gekeken naar manieren om zowel het tijdsverlies als de kostprijs te beperken. Gezien de **zeer hoge archeologische verwachting** en onze overtuiging dat we na een vooronderzoek met ingreep in de bodem alsnog **genooddaakt** zullen zijn om over te gaan tot een opgraving, is het overslaan van het vooronderzoek **gerechtvaardigd**. Zowel financieel als in tijd worden op deze manier middelen uitgespaard.

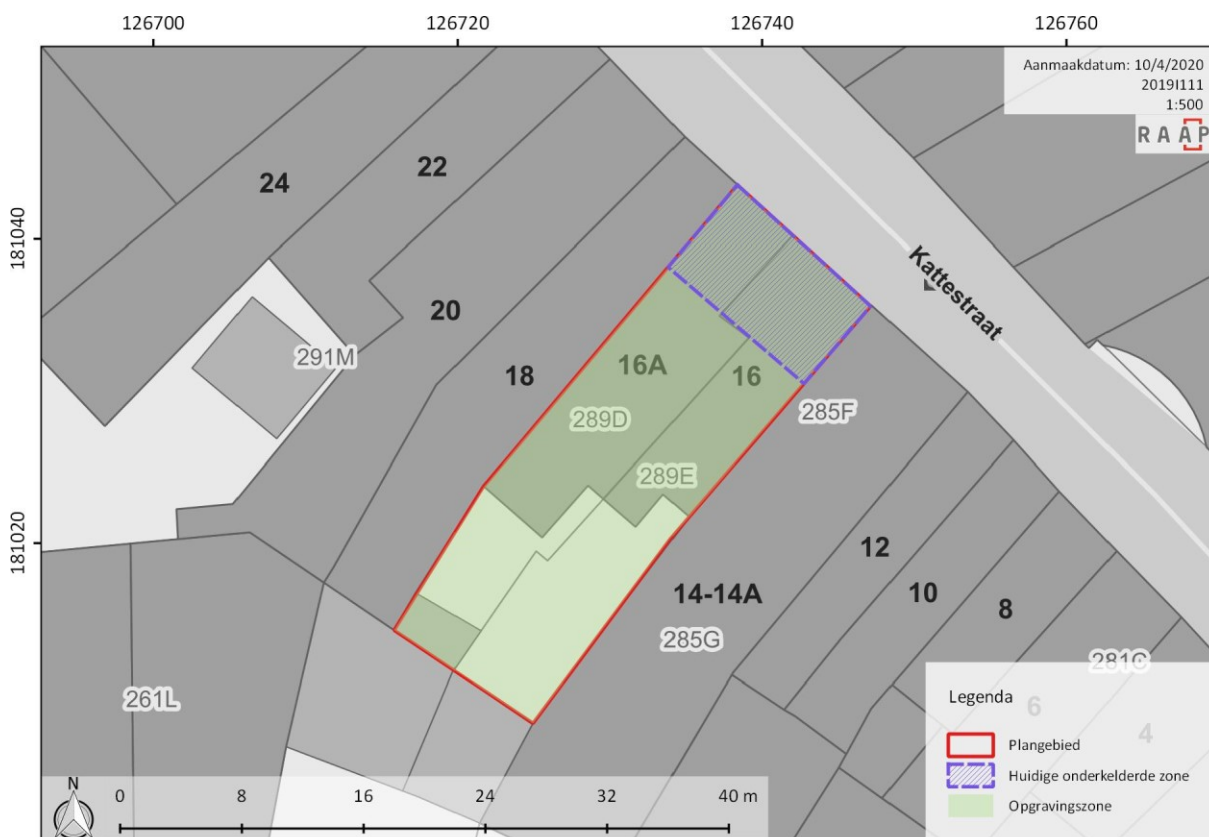
Verder onderzoek dringt zich dus op in de vorm van een **opgraving**.

2 Programma van maatregelen

2.1 Afbakening van de op te graven zone

Met uitzondering van de onderkelderde zone aan de straatkant die behouden blijft, wordt binnen het plangebied uitgegaan van een totale bodemverstoring. De onderkelderde zone buiten beschouwing gelaten, wordt bijgevolg de rest van het terrein als opgravingszone afgebakend. Het gaat om een oppervlakte van 340m².

Ook dient voldoende afstand bewaard te worden van de bestaande gevels. Dit om ten alle tijden verzakkingen bij de aanpalende gebouwen te vermijden. Indien nodig dient getrapt te worden verdiept.

Figuur 5. Projectie van de opgravingszone en de huidige onderkelderde zone binnen het plangebied op de GRB (bron: AGIV, 2019).

2.2 Onderzoeksoopdracht

2.2.1 Doelstelling

De opgraving heeft als doel het bodemarchief volledig te registreren alvorens het wordt verstoord. Hierbij wordt voornamelijk gelet op de bouwevolutie van de bewoning en het gebruik van de tuinzone doorheen de tijd.

2.2.2 Wetenschappelijke vraagstelling

1. Bewoningsgeschiedenis

- welke fases kunnen worden onderscheiden, kunnen ze 'absoluut' worden gedateerd?
- welke resten blijven er over van elke fase?
- zijn er sporen aanwezig die wijzen op het gebruik van het perceel voor 13de eeuw? Hebben ze te maken met de stadsontwikkeling? Of gaat het om landelijke bewoning (al dan niet pre-middeleeuws)?

2. Tuinzone

- welke sporen werden er aangetroffen in de oude tuinzone? Is er sprake van structuren in vakwerkbouw?
- Indien aanwezig, wat is de datering en functie van deze structuren?

3. Vondsten

- Wijst het vondstmateriaal louter op bewoning of zijn er aanduidingen voor andere (artisanale) activiteiten?
- Kan er informatie worden gewonnen over het terreingebruik doorheen de tijd?

4. Algemeen

- Wat leveren de nieuwe gegevens op voor de kennis over deze zone binnen de stadsontwikkeling van Aalst.
- Kunnen er binnen het plangebied ook sporen van ambachtelijke activiteit worden waargenomen?

2.3 Onderzoekstrategie, -methoden en –technieken

2.3.1 Onderzoeksstrategie

De afgebakende zone wordt vlakdekkend opgegraven tot op de natuurlijke bodem.

Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen de woonzone aan de straatkant en de achterliggende tuinzone.

Voor de woonzone langs de straat, wordt een veel complexere stratigrafie van opeenvolgende bouwfasen verwacht.

In de tuinzone worden voor de middeleeuwse periode minder bewoningssporen verwacht. (Sporen van ambachtelijke activiteit kunnen echter wel voorkomen). Eerder moet worden gekeken naar een laatmiddeleeuws kuilencomplex, voorafgegaan door een akkerlaag en mogelijk enkele sporen uit de Romeinse periode of de metaaltijden.

Elk relevant archeologisch niveau dient onderzocht te worden. Dit betekent dat voor het onderzoeken van deze niveaus, zowel binnen de woonzone als de tuinzone meerdere vlakken dienen te worden aangelegd.

Er worden voldoende profielbanken behouden om de opbouw van het terrein te kunnen registreren.

De zone van de huidige kelders wordt behouden en dient niet te worden onderzocht. Indien er toch nog aanpassingen worden aangebracht aan de plannen waarbij de kelders worden uitgebroken, dan moet voor deze zone worden nagegaan of onder de vloer van de kelders nog archeologische sporen aanwezig zijn. Het opgraven van de kelderzone kan gebeuren als een aparte werkput binnen de opgraving, of, wanneer de rest tot deze diepte is opgegraven, mee worden genomen bij de aanleg van een archeologisch vlak op dit welbepaalde niveau.

2.3.2 Onderzoeksmethoden & -technieken

Algemeen dient de opgraving te gebeuren volgens de Code Goede Praktijk 4.0, en dit voor sites met complexe stratigrafie.

Gezien de smalle vorm van de onderzoekszone wordt de nodige aandacht besteed aan de wijze van uitvoering inzake de bereikbaarheid voor een graafmachine, grondafoer, verlagen van de grondwatertafel indien noodzakelijk, ...

Onderstaande bijkomende maatregelen en aandachtspunten dienen bijkomend in acht te worden genomen:

- de kelders:

Archeologisch relevante kelders worden uitgegraven en opgeschoond. Er wordt de nodige aandacht besteed aan afwerkingslagen, gebruik van mortel, fasering, herbruikmateriaal, ruimtelijke indeling. De vloeren worden uitgebroken om na te gaan of er oudere sporen aanwezig zijn. Ook bij de recent kelder wordt nagegaan of er oudere sporen aanwezig zijn.

- muurwerk

Al het muurwerk wordt opgekuist zodat bouwnaden en metselverband zichtbaar zijn. Het soort mortel wordt gedetailleerd beschreven.

Er wordt rekening gehouden met oudere bouwfases in vakwerkbouw, deze werden vaak op liggers gebouwd en laten nauwelijks sporen achter. Haardplaten kunnen echter wel wijzen op dergelijke gebouwen.

Er wordt in mindere mate aandacht besteed aan de 19de- en 20ste-eeuwse structuren. Ze dienen te worden geregistreerd en gedateerd, maar worden eerder al verstoring beschouwd van de meer waardevolle archeologische structuren.

- Vloerniveaus/leeflagen

Er wordt de nodige aandacht besteed om eventuele vloer-of leefniveaus op te kuisen, zichtbaar te maken in coupe of profiel en bijhorende vondsten te verzamelen. Verder worden de nodige grondstalen genomen voor bijkomende analyses (vb. micromorfologie).

- Tuinzone/Grondsporen:

Er wordt de nodige aandacht besteed om verschillende kuilen en structuren van elkaar te onderscheiden, evenals de bijhorende vondsten. Wanneer structuren zich duidelijk aftekeningen worden ze niet meer verder in vlak verdiept, maar worden er coupes gezet.

De overgang van de zone met kuilen met de oude cultuurlaag wordt bepaald.

- Tuinzone/Structuren:

Oude putten met houten bekisting en in baksteen worden voldoende bemonsterd. Ook wordt voldoende aandacht geschonken aan het opsporen en onderzoeken van eventuele (houten) bijgebouwen op het achtererf.

- Metaaldetectie

Metaaldetectie vergroot vele malen de trefkans op metaalvondsten. Dergelijke metaalvondsten kunnen van belang zijn voor de interpretatie van een spoor en/of de datering ervan. Daarnaast vertellen ze vaak een eigen verhaal (herkomst, wijze van vervaardiging, ...).

2.3.3 Staalname

De staalname gebeurt voornamelijk in functie van de studie van macroresten, pollenanalyse en eventueel micromorfologie. Daarnaast dienen ook bakstenen en mortelstalen te worden genomen. Ook oud pleisterwerk en andere afwerkingslagen worden bemonsterd. Een reeks C14-dateringen wordt voorzien voor de datering van lagen, sporen, structuren en vondstcontexten die gelinkt kunnen worden aan de verschillende middeleeuwse bouwfases of oudere premiddeleeuwse sporen. Indien ambachtelijke activiteiten worden vastgesteld, kunnen de natuurwetenschappelijke analyses in functie van de specifieke activiteit worden bijgesteld. Zo kan bijvoorbeeld ook een thermoluminescentie datering worden ingezet voor de datering van ovenstructuren.

- Houtskool

Houtskoolfragmenten kunnen worden ingezameld in functie van de datering van een spoor. In stadscontexten richt men zich echter vaak eerder op andere dateringstechnieken, bijvoorbeeld d.m.v. een aardewerkstudie en stratigrafische relaties tussen sporen onderling. Maar voor sporen waar aardewerk geen uitsluitsel betreffende datering kan brengen, kan beroep worden gedaan op de ¹⁴C-dateringsmethode. Daarnaast kan houtskool ook worden gehanteerd voor houtsoortbepaling.

- Grondstalen

Algemene grondstalen van bepaalde sporen worden genomen in functie van het inzamelen van kleine vondsten (vb. visbot) en de analyse van macroresten. Afhankelijk van het doel en de aard van het spoor dient voldoende staal te worden genomen.

Daarnaast kunnen kleine hoeveelheden grondstalen worden gebruikt in functie van micromorfologisch onderzoek. Hiermee kan de ontwikkeling van bepaalde lagen en de historiek ervan worden achterhaald.

Grondstalen rond skeletten worden genomen in functie van het onderzoek naar begravingsrituelen, ziektes, dieet, aanwezigheid van parasieten, ...³ Hierbij wordt steeds een staal uit de buikholte genomen, en een staal net buiten het skelet als referentie.

Verbrande en onverbrande organische resten kunnen naast houtskool eveneens worden ingezet bij een ¹⁴C-datering

Kleine stalen van lagen kunnen worden gehanteerd voor micromorfologisch onderzoek waarbij het ontstaan, gebruik of de ontwikkeling van lagen in detail kan worden onderzocht.

- Pollenstalen

Het nemen van pollenstalen kan noodzakelijk zijn in grachten of natte contexten zoals waterputten. Het pollenspectrum kan een licht werpen op het landschap en de aanwezige begroeiing in een bepaalde periode.

- Hout

Hout afkomstig van constructies, zoals grafkisten of waterputten, worden bemonsterd in functie van houtsoortbepaling en/of datering. Indien nodig en mogelijk dient het hout vooraf te worden beschreven en geregistreerd.

- Baksteen

Bakstenen afkomstig van een welbepaalde constructie worden niet enkel bemonsterd om de steen op zich (met het oog op het bewaren van een deel van de constructie), maar kan ook worden gebruikt om het geheel te dateren door middel van thermoluminescentie-datering en optisch gestimuleerde luminescentie.⁴ Deze methodes vragen evenwel specifieke staalname van zowel de constructie, als van materiaal rond deze constructie en dient te gebeuren door specialisten.

- Mortel

Kalkmortel kan worden gehanteerd voor een datering van een bepaalde structuur. Het houtskool dat hierin soms aanwezig is, kan eveneens worden gedateerd door middel van ¹⁴C-analyse, al is dit minder betrouwbaar.⁵

- Natuursteen

Natuursteenidentificatie gebeurt voornamelijk in functie van herkomstbepaling.

2.3.4 Conservatie

Conservatie van materialen behoeden vondsten van verdere degradatie. Dit kan op de eerste plaats door het materiaal te stabiliseren. Het conserveren van bepaalde vondsten zal echter noodzakelijk zijn met het oog op het behoud van de vondst in de toekomst, het tentoonstellen en verdere studie ervan.

Voor dit luik wordt rekening gehouden met de conservatie van verschillende vondstencategorieën.

---

³ Van de Vijver, 2013. Code Goede Praktijk, 166.

⁴ Debonne *et al.*, 2015, 181.

⁵ DEBONNE, 2015, 181-182.

Metaal

Binnen stadskernonderzoeken worden vaak talrijke metaalvondsten gedaan, en dit voornamelijk door gebruik te maken van een metaaldetector. Met het blote oog zijn deze vaak moeilijker tot niet waarneembaar. Metaalvondsten zijn gevoelig voor degradatie door oxidatie. Bijzondere vondsten vereisen dan ook vaak conservatie.

Hout

Door het eerder droge milieu is er eerder een kleine trefkans op houten objecten of structuren. Dieperliggende sporen waarin hout is bewaard (zoals tonnen) kunnen echter niet worden uitgesloten. Ook dergelijke vondsten kunnen conservatie vereisen.

Leer

Leer bewaart voornamelijk in natte, anaerobe condities. Uitzonderlijke vondsten dienen verder te worden geconserveerd.

Glas

Uitzonderlijke vondsten in glas dienen eveneens te worden geconserveerd. Deze kunnen eveneens snel degraderen door blootstelling aan licht en droogte.

Aardewerk

Binnen de categorie van het aardewerk kan onder meer besloten worden om over te gaan tot het reinigen van specifieke voorwerpen, het stabiliseren van het baksel of de toplaag, het verlijmen van stukken en/of vervolledigen van exemplaren.

2.4 Bepalende criteria voor het alsnog niet uitvoeren van de voorziene onderzoekshandelingen

Indien bij wijzigingen aan de bouwplannen bepaalde zones gevrijwaard worden van archeologisch relevante bodemverstoringen of net wel verstoord zullen worden, dan kan de opgravingszone worden bijgesteld.

2.5 Duur van de opgraving

Voor de opgraving wordt een termijn van 20 werkdagen geschat.

2.6 Kostenraming

De kosten voor de opgraving, inclusief verwerking tot een eindrapport, maar exclusief het natuurwetenschappelijk onderzoek en de conservatie wordt geraamd op 65 000 euro.

In deze raming zitten geen kosten vervat voor werfinrichting, grondverzet en grondwaterverlaging.

Voor het natuurwetenschappelijk onderzoek, waardering en analyse, en de conservatie wordt een budget van ca. 15% voorzien van het totale opgravingsbedrag.

2.7 Competenties voor de uitvoerders

2.7.1 Actoren

Volgende actoren zullen een rol spelen bij het archeologisch onderzoek:

- Erkende archeoloog
- Veldwerkleider. De veldwerkleider en de erkende archeoloog kunnen dezelfde persoon zijn.
- Assistent-archeoloog
- Externe adviseur
- Materiaaldeskundige
- Aardkundige

Er wordt contact opgenomen met de regiospecialisten Dr. K. De Groote en Dr. J. Moens (agentschap Onroerend Erfgoed) voor de wetenschappelijke begeleiding van de opgraving inzake het inhoudelijk luik.

De intercommunale archeologische dienst SOLvA wordt op de hoogte gebracht voor de start van de werkzaamheden, en betrokken bij de rapportage.

2.7.2 Competenties

Het onderzoek wordt uitgevoerd door minstens een veldwerkleider en twee assistent-archeologen met volgende competenties:

- Erkend Archeoloog: minstens 440 dagen ervaring in stadscontext
- Assistent-archeoloog 1: minstens 110 dagen terreinervaring waarvan 60 in stadscontext
- Assistent-archeoloog 2: geen specifieke ervaring vereist

2.8 Het bewaren en deponeren van het archeologisch ensemble

Er wordt contact opgenomen met een erkend depot voor de definitieve bewaring van de vondsten en het opgravingsarchief.

3 Bibliografie

AGIV (2019) "Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootschalig Referentiebestand (GRB)". Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162>.

BRACKE, M. & VAN HOVE, S. (2014) *Archeologische opgraving Aalst Peperstraat (prov. Oost-Vlaanderen)*. Basisrapport 2014/25. Ingelmunster.

DE GROOTE, K., MOENS, J., BEECKMANS, L., BOUDIN, M., COOREMANS, B., DE BUYSER, F., DEFORCE, K., DE MULDER, G., ERVYNCK, A., LENTACKER, A., VAN NEER, W. & VERNAEVE, W. (2018) *Archeologie en geschiedenis van een middeleeuwse woonwijk onder de Hopmarkt te Aalst*. Brussel: Agentschap Onroerend Erfgoed (Relicta Monografiën, 16).

DE MAEYER, W. (2006) "Werfcontrole in de Kattestraat 17 te Aalst (O.-VI.)", *Archaeologia Mediaevalis*. (Archaeologia Mediaevalis), 29, pp. 55–56.

LAISNEZ, K. & VANHOLME, N. (2013) *Archeologische opgraving. Aalst Kattestraat (Prov. Oost-Vlaanderen)*. Basisrapport 2013/39. Ingelmunster: Monument Vandekerckhove NV.

PIETERS, M., COOREMANS, B., ERVYNCK, A. & VAN NEER, W. (1993) "Van akkerland tot Heilige Geestkapel. Een kijk op de evolutie van de bewoningsgeschiedenis in de Kattestraat te Aalst (prov. Oost-Vlaanderen)", *Archeologie in Vlaanderen*, III.

WILLIAMS, J. & SIDELL, J. (2015) *Piling and Archaeology. Guidelines and Best Practice*. Historic England. Beschikbaar op: <https://content.historicengland.org.uk/images-books/publications/piling-and-archaeology/heag031-piling-and-archaeology.pdf/>.